

KYYHKY-PROJEKTI

Timo Aarniovuori
Teija Alasalmi
Jaakko Hyvärinen
Maunu Tuomainen

Projektisuunnitelma
22.3.2004, versio 1.0

Jyväskylän Yliopisto
Tietotekniikan Laitos

KYYHKY-PROJEKTIN TIETOJA

Tekijät:

Timo Aarniovuori (taarnio@cc.jyu.fi)

Teija Alasalmi (teikku@cc.jyu.fi)

Jaakko Hyvärinen (japahyva@cc.jyu.fi)

Maunu Tuomainen (mttuomai@cc.jyu.fi)

Yhteystiedot:

Kyyhky-projektin projektitila sijaitsee Agorassa, huoneessa C222.2. Huoneen puhelinnumero on 014-260 4963. Projektiorganisaation sähköpostilista on kyyhky@korppi.jyu.fi. Sen keskustelua voi seurata osoitteessa <https://korppi.it.jyu.fi/list-archive/kyyhky/>. Projektin kotisivu löytyy osoitteesta <http://kotka.it.jyu.fi/kyyhky/>.

Työn nimi: Kyyhky-projekti, projektisuunnitelma

Työ: Projektisuunnitelma tietotekniikan Sovellusprojektiin

Tiivistelmä:

Kyyhky-projekti toteuttaa päivyrirajapinnan Jyväskylän yliopiston tietotekniikan laitoksella toteutettuun Korppi-nimiseen opintotietojärjestelmään. Rajapinnan avulla pystytään synkronoimaan kalenteritapahtumia Korppi-järjestelmän kalenteriosion sekä erilaisten mikrojen, matkapuhelimien, taskumikrojen ja muiden kämmenlaitteiden kalenterien kesken. Projektisuunnitelmassa kuvataan projektin taustoja ja tavoitteita, projektiorganisaatiota, tehtävien työnjakoa sekä projektiin liittyviä riskejä ja suunniteltua aikataulua.

Avainsanat: synkronointi, sähköinen kalenteri, kalenterisovellus, SyncML, WWW-sovellus, Korppi-järjestelmä

VERSIOHISTORIA

Versio	Päiväys	Tehnyt	Muutokset
0.1	21.2.2004	Teija Alasalmi	Ensimmäinen versio.
0.2	28.2.2004	Teija Alasalmi	Lisätty luku 8 sekä muutamia termejä lukuun 2, täydennystä lukuun 9.
0.3	2.3.2004	Teija Alasalmi	Ulkoasun muokkaus yhteneväksi muiden dokumenttien kanssa.
0.4	8.3.2004	Teija Alasalmi	Korjaukset Santasen kommenttien pohjalta (lisäykset johdantoon, termilistaukseen, tehtäviin, aikatauluun ja yhteenvetoon).
0.5	9.3.2004	Teija Alasalmi	Lisäyksiä oppimistavoitteisiin, tehtäviin ja aikatauluun.
0.6	10.3.2004	Teija Alasalmi	Lisätty tehtävien tarkempi kuvaus sekä työmäärätaulukko lukuun 6. Lisätty aikataulukkaavio liitteeksi.
0.7	15.3.2004	Teija Alasalmi	Kirjoitusvirheiden ym. korjaus Santasen kommenttien pohjalta.
1.0	22.3.2004	Teija Alasalmi	Viimeistelyä.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	TERMEJÄ	2
2.1	Korppi-järjestelmään liittyvät termit	2
2.2	Käytettäviin työkaluihin, ohjelmistoihin sekä ohjelmointikieliin liittyvät termit.....	2
2.3	SyncML -tekniikkaan liittyvät termit.....	4
3	PROJEKTIN TAUSTAA	6
3.1	Sähköiset kalenterit	6
3.2	Korppi-järjestelmä	7
4	PROJEKTIN TAVOITTEET	8
4.1	Tavoitteet sovelluksen osalta.....	8
4.2	Oppimistavoitteet.....	9
5	PROJEKTIN RESURSSIT JA ORGANISAATIO	11
5.1	Henkilöt	11
5.2	Tilat, laitteet ja ohjelmistot	11
6	PROJEKTIN JÄSENTEN TEHTÄVÄT JA NIIDEN JAKAUTUMINEN	12
6.1	Projektipäällikkö.....	12
6.2	Tehtäväalueet	12
6.3	Tehtävien jakautuminen.....	14
7	PROJEKTIN AIKATAULU	15
7.1	Projektin vaiheet	15
7.2	Projektin aikataulu	16
7.3	Projektin välitavoitteet.....	18
8	RISKIEN ARVIOINTI JA HALLINTA	18
8.1	Aikatauluun liittyvät riskit	18
8.2	Vaatimusten määrittelyyn liittyvät riskit.....	19
8.3	Tekniset riskit.....	19
8.4	Muut riskit	20
9	DOKUMENTOINTI JA KOKOUSKÄYTÄNNÖT	21
9.1	Dokumentointikäytännöt	21
9.2	Lähdekoodin kommentointi ja muuttujien nimeäminen.....	22
9.3	Kokouskäytännöt	22
10	YHTEENVETO	23
	LÄHTEET	25
	LIITE. AIKATAULU JANAKAAVIONA	26

1 JOHDANTO

Nykyään monilla ihmisillä on vanhojen paperikalentereiden ohella käytössään monenlaisia sähköisiä kalentereita. Sähköisiä kalentereita löytyy esimerkiksi taskumikroista, kämmenlaitteista, matkapuhelimista ja verkosta, ja hyvin usein niistä löytyy paperikalentereita tehokkaammat mahdollisuudet kalenteritietojen muokkaukseen, kalenteritapahtumien lisäämiseen ja poistamiseen. Lisäksi uudet, monipuoliset tiedonsiirtotekniikat tarjoavat kehittyneempiä tapoja siirtää ja päivittää tietoa sähköisten kalenterien välillä.

Kyyhky-projekti on Jyväskylän yliopiston tietotekniikan laitoksella keväällä 2004 toteutettava Sovellusprojekti. Projekti toteuttaa Korppi-nimiseen opintotietojärjestelmään päiväkirjapinnan, jonka avulla erilaisten mikrojen, matkapuhelinten ja kämmenlaitteiden kalenterisovellukset voidaan synkronoida Korpin kalenterin kanssa.

Dokumentissa kuvataan Kyyhky-projektin taustaa, tavoitteet, resurssit, tehtäviä ja niiden jakoa, aikataulua, riskejä sekä dokumentaatio- ja kokouskäytänteitä. Toteutettavalta sovellukselta vaadittavat toiminnalliset ja tekniset ominaisuudet on kuvattu erillisessä Vaatimusmäärittelyssä. Yksityiskohtaisempi suunnitelma itse sovelluksen rakenteesta ja toteutuksesta käy ilmi Sovellussuunnitelmasta.

Luvussa 2 esitellään aiheeseen oleellisesti liittyviä käsitteitä. Luvuissa 3 ja 4 kuvataan tarkemmin projektin taustaa ja tavoitteita. Luvussa 5 kuvataan projektin organisaatio ja resurssit. Luvussa 6 käsitellään projektin tehtäviä sekä niiden jakautumista projektin jäsenten kesken. Luku 7 kuvaa projektin aikataulusuunnitelmaa ja luvussa 8 arvioidaan projektiin liittyviä riskejä. Projektin dokumentointi- ja kokouskäytänteitä kuvataan luvussa 9.

2 TERMEJÄ

Luvussa kuvataan Kyyhky-projektin dokumentoinnissa käytettävää termistöä.

2.1 Korppi-järjestelmään liittyvät termit

Korppi-järjestelmään ja sitä kehittäneisiin projekteihin liittyviä termejä ovat seuraavat:

Kiuru	toteutti Korppi-järjestelmään salivaraussovelluksen.
Korppi	on Jyväskylän yliopistossa kehitetty opintotietojärjestelmä.
Kotka	on Korppi-järjestelmän tietokanta ja henkilötietojen hallintaosio.
Kolibri	toteutti Korppi-järjestelmään päivyri- ja ajanvarausosion.

2.2 Käytettäviin työkaluihin, ohjelmistoihin sekä ohjelmointikieliin liittyvät termit

Projektin toteutuksessa käytettäviin ohjelmointi- ja kuvauskieliin liittyviä termejä ovat seuraavat:

CSS	eli Cascading Style Sheets on WWW-sivujen ulkoasun kuvaamiseen käytetty kieli.
HTML	(HyperText Markup Language) on WWW-sivujen sisältöä kuvaava kieli.
Java	on Sun Microsystemsin kehittämä laitteistoriippumaton olio-ohjelmointikieli.
Java-pavut	(engl. <i>JavaBeans</i>) ovat Java-ohjelmointikielellä toteutettuja uudelleen käytettäviä komponentteja, joita voidaan kutsua JSP-sivuilla.
JSP	eli Java Server Pages on skriptaustyylinen ohjelmointitekniikka, jossa HTML-koodin sekaan on mahdollista lisätä Java-kielellä kirjoitettua koodia.
Relaatiotietokanta	on tietokanta, jossa tiedot esitetään tauluina (engl. <i>table</i>) ja niitä yhdistävinä suhteina.

Servletti	on palvelimella sijaitseva sovelma (engl. <i>applet</i>), joka toteuttaa HTTP-palvelimen pyynnöstä tietyn toiminnon.
SQL	eli Structured Query Language on tietokantojen hallintaan kehitetty standardoitu kieli.
Tietokanta	on kokoelma loogisesti yhteenliittyvää tietoa.
XML	on rakenteinen dokumenttien määrittely- ja kuvauskieli.

Projektissa käytettävään kehitysympäristöön ja työkaluihin liittyviä termejä ovat seuraavat:

Apache	on vapaan lähdekoodin HTTP-palvelinohjelmisto.
CVS	(Concurrent Version System) on ohjelmistokehityksessä käytettävä versionhallintajärjestelmä.
HTTP	(HyperText Transfer Protocol) WWW-tekniikassa käytettävä tiedonsiirtoprotokolla, jolla selain pyytää haluttuja sivuja WWW-palvelimelta.
JDBC	eli Java Database Connectivity on Java-tekniikan käyttämä tietosilta erilaisiin tietokantoihin.
J2EE	(Java 2 Enterprise Edition) on standardi, joka mahdollistaa palvelinsovellusten tuottamisen niin, että sovelluksia voi ajaa millä tahansa J2EE-palvelimella.
Palvelin	on WWW-sovellusten tapauksessa ohjelmisto, joka palvelee asiakkaana toimivien selainten hakupyynnöitä.
PostgreSQL	on vapaa relaatiotietokannan hallintajärjestelmä.
Protokolla	eli yhteiskäytäntö on sovittu liikennöintitapa, jota noudattaen laitteet tai ohjelmat voivat vaihtaa tietoa keskenään. Protokolla määrittelee siirrettävän tiedon esitystavan sekä mekanismin, jolla tieto siirretään.
Skriptaus	tarkoittaa WWW-sivujen tapauksessa ohjelmakoodin kirjoittamista HTML-dokumenttien sisään. Palvelinpuolen skriptauksessa koodi ajetaan palvelinkoneessa ja asiakaspään skriptauksessa selaimessa.

Selain	on ohjelma, joka käyttäjän koneella tulkkaa HTML-kieliset sivut kuvaruudulla esitettävään muotoon.
SSL	(Secure Sockets Layer) on protokolla, jonka yli voidaan muodostaa yhteyksiä muilla protokollilla, kuten esimerkiksi HTTP:llä. Yhteys on salattu.
Tomcat	on vapaan lähdekoodin servletti- ja JSP-moottori.
Versionhallintajärjestelmä	on järjestelmä, johon voidaan mm. tallentaa tiedostoja siten, että tiedostojen kaikki versiot ovat palautettavissa.

2.3 SyncML -tekniikkaan liittyvät termit

Toteutustekniikkaan liittyviä termejä ovat seuraavat:

Avaintenkartoitus	(engl. <i>ID mapping</i>) on SyncML-palvelimella oleva toimenpide, joka kertoo mitkä asiakas-LUID:it ja palvelin-GUID:it vastaavat toisiaan.
GUID	(<i>Global Unique Identifier</i>) on tietueen yksilöivä numero SyncML-palvelimella.
Henkilökohtainen kalenteri	on pöytäkoneessa, matkapuhelimessa, taskumikrossa tai verkossa oleva sähköinen kalenteri.
Hidas synkronointi	(engl. <i>slow synchronization</i>) on kaksisuuntaisen synkronoinnin erikoismuoto, jossa kaikki asiakkaan tietoalkiot lähetetään palvelimelle. Palvelin vertaa jokaista tietoalkiota omiinsa ja tekee näille analyysin.
IMEI	(<i>International Mobile Equipment Identifier</i>) on mobiililaitteen yksilöivä 15-osainen numero.
Kaksisuuntainen synkronointi	(engl. <i>two-way synchronization</i>) on yleisin synkronointimenetelmä, jossa asiakas ja palvelin lähettävät toisilleen muuttuneet tietoalkionsa.
Konflikti	on synkronoinnin virhetilanne, jossa samaa tapahtumaa on muokattu synkronoitavissa kalenterisovelluksissa.
LUID	(<i>Locally Unique Identifier</i>) on tietueen yksilöivä numero asiakaslaitteessa.

MD5	(Message digest 5) on funktio, joka laskee annetusta syötteestä vasteen. Alkuperäisen syötteen palauttaminen vasteesta on mahdotonta.
SyncML	(Synchronization Markup Language) on synkronointiprotokolla henkilökohtaisen tiedon synkronointiin.
Synkronointi	(engl. <i>synchronization</i>) tarkoittaa saman tiedon pitämistä ajantasaisena kahden tai useamman tietokannan välillä.
Synkronointiankkuri	(engl. <i>synchronization anchor</i>) on aikaleima tai merkkijono, joka kuvaa synkronointitapahtumaa. Synkronointiosapuolet tallentavat toistensa synkronointiankkurit, ja siten voivat todeta toisissaan mahdollisesti tapahtuneet häiriötilat. SyncML määrittelee kaksi synkronointiankkuria: <code>Next</code> ja <code>Last</code> .
Sync4j	on Java-ohjelmointikielellä toteutettu vapaan lähdekoodin SyncML-palvelinohjelmisto.
Työpöytäsynkronointi	(engl. <i>desktop synchronization</i>) on työpöytäsovelluksen ja mobiililaitteen välillä tapahtuvaa synkronointia.
URI	(<i>Uniform Resource Identifier</i>) on universaali tapa yksilöidä resursseja.
vCalendar	on laitteisto- ja tiedonsiirtoriippumaton tiedostoformaatti kalenteritiedon tallentamiseen ja välittämiseen.
vCard	on formaatti henkilöön liittyvien yhteystietojen tallentamiseen ja välittämiseen.
Virkistysynkronointi	(engl. <i>refresh synchronization</i>) on synkronointimenetelmä, jossa lähettäjä lähettää kaikki tietoalkionsa vastaanottajalle, joka korvaa omat tietonsa lähettäjän tiedoilla. Menetelmä toimii molempiin suuntiin, eli joko asiakkaalta palvelimelle, tai palvelimelta asiakkaalle.
Yksisuuntainen synkronointi	(engl. <i>one-way synchronization</i>) on synkronointimenetelmä, jossa muuttuneet tiedot lähetetään

yhteen suuntaan, joko asiakkaalta palvelimelle tai palvelimelta asiakkaalle. Vastaanottaja ei lähetä omia muuttuneita tietojaan.

3 PROJEKTIN TAUSTAA

Luvussa esitellään projektin taustaa.

3.1 Sähköiset kalenterit

Vuosikausia käytössä olleiden paperikalentereiden rinnalle on viime vuosina tullut monenlaisia sähköisiä kalentereita, jotka tarjoavat paperikalentereita tehokkaamman mahdollisuuden henkilö- ja ryhmäkohtaiseen tapahtumien hallintaan. Tämän päivän langattomat tekniikat ja mobiililaitteiden ominaisuudet mahdollistavat aivan uudenlaisen tavan saada kalentereihin uutta tietoa. Uusilla langattomilla tekniikoilla paperikalentereiden perusominaisuudet on mahdollista saada jokaiseen kannettavaan laitteeseen. Lisäksi sähköisissä kalentereissa oleva tieto on helpommin muutettavissa ja päivitettävissä verrattuna paperiseen kalenteriin.

Nykyään yliopiston opiskelijoilla ja henkilökunnalla on käytössään erilaisia matkapuhelimia, kämmenlaitteita ja mikroja, joista löytyy monenlaisia sähköisiä kalentereita. Opiskelijalla tai henkilökuntaan kuuluvalla voi olla usealla mobiililaitteella tai työasemallaan henkilökohtainen sähköinen kalenteri, joten kalenteritapahtumien ja kontaktitietojen tulisi tällöin näkyä samanlaisina kaikissa laitteissa ilman erillistä tapahtumien kirjausta. Muiden kalentereiden ohella opiskelijalla tai henkilökuntaan kuuluvalla saattaa olla käytössään myös Korppi-järjestelmässä oleva kalenteri. Kannettavien laitteiden yleistyttyä henkilökohtaista kalenteritietoa löytyy siis usealta eri laitteelta. Usean sähköisen kalenterin ajan tasalla pitäminen on työlästä ja virhealtista.

Opiskelijoiden ja henkilökunnan henkilökohtaisten sähköisten kalenterien synkronointi Korppi-järjestelmässä olevan kalenterisovelluksen kanssa tarjoaa järjestelmän käyttäjille monenlaista lisäarvoa. Ensinnäkin, käyttäjät saadaan helpommin tietoisiksi omista ja muiden

menoista, sillä synkronointi mahdollistaa ryhmä- ja opetustapahtumien päivittämisen Korppi-järjestelmän kalenterista henkilökohtaiseen kalenteriin sekä henkilökohtaisessa kalenterissa olevien henkilökohtaisten tapahtumien päivittämisen Korpin kalenteriin. Toiseksi, turha kalenteritapahtumien ja muiden henkilökohtaisten tietojen ja tapahtumien syöttäminen vähenee, koska kalenteritapahtumia tarvitsee syöttää vain yhteen kalenteriin synkronoinnin hoitaessa loput. Lisäksi synkronoinnin toteuttamisella voidaan mahdollisesti saavuttaa lisää käyttäjiä Korppi-järjestelmään. Tarkemmin synkronointitekniikkaa kuvataan Vaatimusmäärittelyssä.

3.2 Korppi-järjestelmä

Korppi-opintotietojärjestelmää edelsi Kurki-niminen WWW-sovellus, joka oli ensimmäinen Jyväskylän yliopistossa toteutettu kurssikirjanpitojärjestelmä. Kurki-järjestelmä toteutettiin keväällä 1998 silloiselle matematiikan laitokselle tietotekniikan cum laude -työprojektina. Kyseisen järjestelmän tarkoituksena oli yhdenmukaistaa laitoksella käytetyt kurssikirjanpitojärjestelmät sekä laajentaa niiden käyttö verkkoon. Kurki-järjestelmässä esiintyneiden käytettävyyso Ongelmien ja toteutustekniikan rajoittuneisuuden vuoksi aloitettiin järjestelmän laajamittaisempi kehitys.

Ensimmäinen Korppi-järjestelmän kehittäjä oli syksyn 2000 Kotka-projekti. Se suunnitteli tietokannan rakenteen sekä määritteli uuden opintotietojärjestelmän ominaisuudet. Lisäksi Kotka-projekti toteutti järjestelmään henkilötietomoduulin, sekä kartoitti ja testasi sopivia toteutustekniikoita, ohjelmointikieliä ja ohjelmistoja.

Kotka-projektin työtä jatkoi Korppi-projekti toteuttaen järjestelmään kurssikirjanpito-osion keväällä 2001. Korppi-projektin kanssa Kotka-tietokantaa kehitti myös Halko-niminen projekti Heinolan kansalaisopiston tarpeisiin. Korppi-sovellus korvasi käytössä olleen Kurki-järjestelmän, ja kesästä 2001 lähtien Korppi-sovellusta jatkokehitettiin järjestelmässä havaittujen puutteiden ja saadun palautteen perusteella. Saman vuoden syksyllä Kolibri-niminen projekti jatkoi järjestelmän kehittämistä toteuttamalla päivyri- ja ajanvarausosion.

Sittemmin WWW-pohjaista Korppi-järjestelmää on kehittänyt puolisen tusinaa opiskelijaprojektia. Näistä Koppelo-projekti kehitti keväällä 2002 opinnäytteiden hallintasovelluksen. Kiuru-projekti jatkoi järjestelmän laajentamista syksyllä 2002 toteuttamalla salivaraussovelluksen. Keväällä 2003 Kottarainen-projekti kehitti järjestelmään kyselyjen laatimis- ja hallintasovelluksen, jota jatkokehitti syksyllä 2003 Koskikara-projekti. Seuraava Korppi-järjestelmää kehittänyt projekti, Käki, suunnitteli ja kehitti syksyllä 2003 WWW-pohjaisen henkilökohtaisten opintosuunnitelmien (HOPS) laadinta-, seuranta- ja raportointisovellusta.

Kyyhky-projektin lisäksi Korppi-järjestelmän kehittämiseen osallistuu keväällä 2004 Kuikka-projekti, joka jatkaa syksyn 2003 Käki-projektin työtä HOPS-sovellukseen liittyen. Lisätietoa Korppi-järjestelmästä ja sitä kehittäneistä tietotekniikan opiskelijaprojekteista löytyy osoitteesta <http://sovellusprojektit.it.jyu.fi/>.

4 PROJEKTIN TAVOITTEET

Luvussa esitellään projektin tavoitteet toteutettavan sovelluksen sekä projektiryhmän jäsenten henkilökohtaisen oppimisen suhteen.

4.1 Tavoitteet sovelluksen osalta

Kyyhky-projekti liittyy Jyväskylän yliopistossa käytössä olevaan Korppi-nimiseen opintotietojärjestelmään. Projekti toteuttaa järjestelmään rajapinnan, jonka avulla erilaiset pöytäkoneiden, taskumikrojen ja matkapuhelinten kalenterisovellukset voidaan synkronoida Korpin kalenterin kanssa.

Kyyhky-projekti toteuttaa sovelluksen, jolla Korpin kalenterin käyttö saadaan laajennettua muita sähköisiä kalentereita käyttävien opiskelijoiden ja henkilökuntaan keskuuteen. Sovelluksen avulla henkilökuntaan kuuluva voi päivittää, muokata ja poistaa Korppi-järjestelmässä olevia ryhmä- ja opetustapahtumia henkilökohtaisesta kalenterista käsin. Lisäksi sekä opetushenkilökunta että opiskelijat voivat päivittää henkilökohtaisia

kalenteritapahtumiaan muista sähköisistä kalentereista Korpin kalenteriin ja päinvastaiseen suuntaan eli Korpin kalenterista henkilökohtaisiin kalentereihin.

Toteutettavan sovelluksen edellytetään tarjoavan useita tietoja ja toimintoja, jotka esitellään tarkemmin Vaatimusmäärittelyssä. Sovelluksen rakennetta ja siihen toteutettavia ominaisuuksia kuvataan tarkemmin Sovellussuunnitelmassa.

4.2 Oppimistavoitteet

Projektiryhmän ensisijaisia oppimistavoitteita ovat projektimuotoisen työskentelyn oppiminen, uusien tekniikoiden ja sovellusten käytön sisäistäminen, Java-kielen, SyncML-tekniikan sekä tietokantojen suunnittelun ja toteutuksen oppiminen. Lisäksi tavoitteena on vieraskieliseen materiaaliin tutustuminen ja dokumentointiin perehtyminen sekä kokouksissa toimimisen ja työtehtävien jakamisen oppiminen. Muita oppimistavoitteita ovat ihmissuhteisiin, vuorovaikutukseen, palautteen vastaanottamiseen, yhteistyöhön ja ongelmanratkaisuun liittyvien taitojen kehittäminen sekä ajankäytön hallinnan oppiminen.

Projektiryhmän jäsenten oppimisen näkökulmasta katsottuna päällimmäisenä tavoitteena on saada kokemusta ja kokonaiskuva projektimuotoisesta työskentelytavasta. Projektin jälkeen ryhmän jäsenillä tulisi olla selkeä kuva projektin vaiheista, hallinnasta ja läpiviennistä. Lisäksi projektin kautta ryhmän jäsenet tutustuvat ja saavat kokemusta suuremman sovelluksen määrittelystä, suunnittelusta, toteutuksesta ja testauksesta sekä ohjelmakoodin kunnollisesta kommentoinnista.

Yhtenä oppimisen kannalta keskeisenä tavoitteena on uusien tekniikoiden ja sovellusten käytön oppiminen ja sisäistäminen. Tavoitteena on, että projektin jälkeen kukin ryhmän jäsen hallitsee käytössä olleiden työkalujen ja ohjelmistojen sujuvan käytön sekä osaa tarvittaessa opettaa työkalujen ja ohjelmistojen käyttöä myös muille. Projektin aikana käytössä olleisiin työkaluihin perehtyminen antaa ryhmän jäsenille valmiudet omaksua muiden samantyyppisten työkalujen käyttö suhteellisen vähällä vaivalla. Lisäksi projektiryhmän jäsenten tavoitteena projektin aikana on sisäistää Java-ohjelmointikieli, tietokantojen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät vaiheet sekä SyncML-tekniikka.

Projektin aikana ryhmän jäsenet joutuvat perehtymään monenlaisiin dokumentaatioihin ja materiaaleihin, jotka hyvin usein on kirjoitettu englanniksi. Yksi projektiryhmän oppimistavoitteista on oppia lukemaan englanninkielisiä tieteellisiä sekä teknisiä termejä sisältäviä oman alan tekstejä. Toinen materiaaliin perehtymiseen liittyvä keskeinen oppimistavoite on käsillä olevien materiaalien kriittinen arviointi ja suhteuttaminen muihin samaa aihetta käsitteleviin materiaaleihin.

Dokumentointi on yksi iso osa projektia, ja siten myös yksi projektimme oppimistavoite. Tavoitteena on, että projektin jälkeen kukin projektiryhmän jäsen hallitsee tieteellisen tekstin kirjoittamisen tapoja prosessikirjoittamisesta pöytäkirjan laadintaan. Lisäksi kukin ryhmän jäsen oppii tieteellisessä kirjoittamisessa käytettäviä käytänteitä, dokumenttien ulkoasun muotoilua ja lähdeviittaustekniikkaa.

Projektiryhmän tavoitteena on myös oman työpanoksen esille tuonnin, tehtävien jaon sekä kokouksessa toimimisen oppiminen. Projektin jälkeen jokaisen tulisi olla selvillä siitä, miten suuressa projektissa tehtävät voidaan jakaa pienimmiksi kokonaisuuksiksi. Jokaisella projektiryhmään kuuluvalla on tällöin oma vastuualueensa, johon liittyvää työpanosta hän osaa tuoda esille. Projekti antaa myös mahdollisuuden harjoittaa yleisiä kokouksissa tarvittavia taitoja. Siksi jokainen projektiryhmän jäsen tutustuu sihteerin ja puheenjohtajan tehtäviin.

Muita huomionarvoisia oppimistavoitteita ovat työelämässäkkin erityisen tarpeelliset ihmissuhde-, vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ongelmanratkaisutaidot. Sovellusprojekti tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden harjoitella ja kehittää edellä mainittuja taitoja. Lisäksi projektiryhmän jäsenten tavoitteena on oppia vastaanottamaan palautetta kirjoittamistaan teksteistä sekä muista omista töistään. Rakentavan palautteen antamisen oppiminen muille ryhmän jäsenille, ohjaajille ja tilaajan edustajille on myös tärkeää. Lisäksi ajankäytön hallinta ja sovitusta aikataulusta kiinni pitäminen ovat oppimistavoitteita, jotka ryhmä itselleen asettaa.

5 PROJEKTIN RESURSSIT JA ORGANISAATIO

Luvussa kuvataan projektin käytössä olevia resursseja sekä organisaatioon kuuluvat henkilöt ja heidän suhteensa projektiin.

5.1 Henkilöt

Projektiryhmän muodostavat opiskelijat Timo Aarniovuori (tietotekniikka), Teija Alasalmi (englanti), Jaakko Hyvärinen (tietojärjestelmätiede) ja Maunu Tuomainen (matematiikka).

Tilaaajan edustajina toimivat lehtori Vesa Lappalainen tietotekniikan laitokselta ja koordinaattori Antti Auer virtuaaliyliopistohankkeesta. Projektin vastaava ohjaaja on lehtori Jukka-Pekka Santanen. Teknisenä ohjaajana toimii tietotekniikan opiskelija Tiina Pöyhönen. Muita projektiorganisaatioon kuuluvia henkilöitä ovat Minna Hillebrand, Jonne Itkonen ja Jani Kurhinen, jotka neuvovat tarvittaessa.

5.2 Tilat, laitteet ja ohjelmistot

Projektiryhmä sai käyttöönsä tietotekniikan laitokselta Agorasta huoneen C222.2, jossa on asennettuina kaksi Linux-konetta ja kaksi Windows XP -konetta. Linux-koneille on asennettu Fedora Core 1 -levityspaketti kaikkine ohjelmineen, sekä JBuilder 9 Enterprise -kehitysympäristö. Windows-koneilla on MS Office 2000 -ohjelmistopaketti, MS Project sekä MS Visio.

Linux-koneisiin on asennettu kehitettävän sovelluksen kehitys- ja testausympäristöjä varten Apache, Tomcat 4.1 ja PostgreSQL. Toiselle Linux-koneelle on asennettuna Sync4j-palvelin (versio 1.2) sekä JBoss -sovelluspalvelin, jota Sync4j käyttää. Projektiryhmä käyttää projektin edetessä CVS-versionhallintajärjestelmää, Bugzilla, Korppi-järjestelmää sekä joidenkin tietojen osalta siivottua versiota Kotka-tietokannasta.

6 PROJEKTIN JÄSENTEN TEHTÄVÄT JA NIIDEN JAKAUTUMINEN

Luvussa kuvataan projektiin liittyviä tehtäväalueita ja projektin jäsenten välistä työnjakoa.

6.1 Projektipäällikkö

Projektipäällikkönä koko projektin ajan toimii Teija Alasalmi. Projektipäällikkö laatii projektille yksityiskohtaisen aikataulun sekä arvioi käytettäviin tehtäviin kuluvaan työmäärää. Lisäksi projektipäällikkö kirjoittaa projektisuunnitelman, jossa kuvataan projektin aihealue, tausta, tavoitteet, resurssit, tehtäväjako, dokumentointi- ja kokouskäytännöt ja riskit.

Projektipäällikkö suunnittelee projektiin liittyvien tehtävien työnjaon ja valvoo töiden edistymistä. Tarvittaessa projektipäällikkö tarkentaa ja organisoii ryhmän jäsenten tehtäviä uudelleen. Projektipäällikön vastuulla on myös asioista tiedottaminen projektiryhmälle ja -organisaatiolle niin, että kaikki asianomaiset ovat ajan tasalla. Lisäksi projektipäällikön tulee olla selvillä meneillään olevista ja tulevista tehtävistä, mahdollisista ongelmista sekä toteutettavan sovelluksen tilasta.

6.2 Tehtäväalueet

Projektiin liittyviä tärkeimpiä tehtäväalueita ovat aiheeseen ja käytettäviin työkaluihin perehtyminen, dokumentointi, projektin WWW-sivujen ylläpito, vaatimusten määrittely, tietokanta-, Sync4j- ja käyttöliittymäsuunnittelu, ohjelmointi sekä testaus. Projektiin liittyvät tehtävät, niiden työmäärä sekä vastuuhenkilöt esitetään taulukossa 1.

Tehtävä	Työmäärä tunteina	Vastuuhenkilö
Projektin hallinta	38	Teija
Projektikansion ylläpito	14	Teija
WWW-sivujen päivitys	18	Maunu
Sync4j-palvelin	40	Jaakko
Korppi-kyselyn laatiminen	12	Timo
Perehdytykset	52	Kaikki
Aiheeseen tutustuminen	40	Kaikki
JBuilderiin ja CVS:ään tutustuminen	60	Kaikki
SyncML-tekniikkaan tutustuminen	40	Jaakko ja Maunu
Korppiin sekä Kotka-tietokantaan tutustuminen	20	Kaikki
JSP-tekniikkaan tutustuminen	40	Timo ja Teija
Viikoittaiset palaverit	112	Kaikki
Ryhmän sisäiset palaverit	32	Kaikki
Pöytäkirjat	42	Kaikki
Projektisuunnitelma	40	Teija
Vaatimusmäärittely	40	Jaakko ja Maunu
Sovellussuunnitelma	40	Timo
Testaussuunnitelma	20	Maunu
Sync4j:hin liittyvä toteutus	200	Jaakko ja Maunu
Käyttöliittymään ja Korppiin liittyvä toteutus	200	Timo ja Teija
Yksittäisten ohjelmanosien testaukset	40	Kaikki
Koko sovelluksen testaus	20	Kaikki
Käyttöohje	12	Jaakko
Sovellusraportti	40	Timo
Projektiraportti	40	Teija
Viimeistely	36	Kaikki
Loppuesittely ja sen valmistelu	12	Kaikki
Yhteensä	1300	

Taulukko 1. Projektiin liittyvät tehtävät, niiden työmäärä sekä vastuuhenkilöt.

6.3 Tehtävien jakautuminen

Projektin alussa projektiryhmän jäsenet tutustuivat yleisesti aihealueeseen, SyncML- ja vCalendar -materiaaleihin sekä käytettäviin työkaluihin ja ohjelmistoihin. Vastuualueet jakaantuvat sovelluksen vaatimusten määrittelyn ja suunnittelun osalta ryhmän jäsenten kesken seuraavasti. Ryhmän laatimien dokumenttien HTML-muotoon muuttamisesta sekä projektin WWW-sivujen luonnista ja päivityksestä vastaa Maunu Tuomainen. SyncML:ään ja erilaisiin palvelintoteutuksiin tarkemmin perehtyy Jaakko Hyvärinen. Hyvärinen ja Tuomainen hoitavat vaatimusmäärittelyn laatimisen. Korppi-kyselyn suunnittelusta ja toteutuksesta sekä sovellussuunnitelmasta vastaa Timo Aarniovuori. Projektilla ei ole erillistä sihteeriä, vaan jokainen ryhmän jäsen vastaa määritettyjen vastuualueiden mukaisesti dokumentoinnista.

Suunnitteluvaiheen lopussa tehtävät jaetaan projektijäsenten kesken vastuualueisiin siten, että kukin projektiryhmän jäsen perehtyy omaan osa-alueeseensa muita ryhmän jäseniä tarkemmin. Jokaisen projektiryhmän jäsenen tulee olla perillä myös toisten tekemistä osuuksista sekä heidän laatimistaan dokumenteista. Ohjelmointitehtävät pyritään jakamaan mahdollisimman tasapuolisesti kaikkien ryhmän jäsenten kesken, jotta jokainen saa kokemusta ohjelmoimisesta.

Erityiset vastuualueet toteutukseen liittyen on jaettu alustavasti seuraavasti. Alasalmi ja Aarniovuori keskittyvät sovelluksen käyttöliittymän suunnitteluun, JSP-tekniikkaan sekä Korppi-järjestelmän tietokantaan. Hyvärinen ja Tuomainen vastaavat Sync4j-palvelimeen liittyvästä suunnittelusta ja toteutuksesta. Tietokanta tullaan suunnittelemaan yhdessä ryhmän jäsenten kesken. Tehtävien vaatima arvioitu työmäärä sekä vastuuhenkilöt on esitetty taulukossa 1.

7 PROJEKTIN AIKATAULU

Luvussa kuvataan projektille suunniteltu aikataulu sisältäen eri toteutusvaiheiden aikajänteet sekä vastaavat tarkastuspistepäivämäärät. Luvun 7.2 taulukossa 2 on esitetty projektin eri vaiheille määritellyt välitavoitteet esittelypäivämäärinä, joihin mennessä kyseisten vaiheiden tuloksena syntynyt dokumentti tulee olla esittelykunnossa. Projektin aikataulu on esitetty janakaaviona liitteessä.

7.1 Projektin vaiheet

Projekti kestää arviolta 16 viikkoa. Projekti pyritään saamaan päätökseen toukokuun puoleen väliin mennessä. Pelivaraa on jätetty varmuuden vuoksi toukokuun loppuun asti, jos projekti kohtaa odottamattomia ongelmia tai muuten viivästyy. Projektin vaiheita ovat aiheeseen perehtyminen, määrittely, suunnittelu, toteutus, testaus ja viimeistely.

Projekti aloitetaan alustavalla aiheeseen perehtymisellä. Aiheeseen tutustutaan tarkemmin kuitenkin koko projektin ajan, koska aihealue on projektin jäsenille täysin uusi. Alustavan aiheeseen perehtymisen jälkeen aloitetaan määrittelyvaihe. Tarkan kehitettävän sovelluksen vaatimusten määrittelyn jälkeen aloitetaan sovelluksen käyttöliittymän, tietokantarakenteen ja ominaisuuksien toteutuksen suunnittelu.

Huolellisen suunnittelun jälkeen aloitetaan varsinainen sovelluksen ohjelmointi. Toteutusvaiheen jälkeen sovellusta testataan monipuolisesti. Viimeistelyvaiheessa sovellus- ja projektiraportit sekä sovelluksen prototyyppi viimeistellään esityskuntoon. Edellä mainituista vaiheista eniten aikaa vievät määrittely, toteutus sekä aiheeseen perehtyminen, jota siis tapahtuu koko projektin ajan.

7.2 Projektin aikataulu

Projektin aikatauluun liittyvät vaiheet ja niiden aikataulu on seuraava:

28.1.2004 alkanut projektin aloitus sisälsi seuraavia ryhmän tehtäviä:

- Projekti aloitettiin sovellusprojektien aloitusluennolla.
- Hahmoteltiin projektin toteutusta yleisellä tasolla.
- Tutustuttiin yleisellä tasolla projektin aihealueeseen ja SyncML-toteutustekniikkaan.
- Tutustuttiin edellisten projektien projektikansioihin.

4.2.2004 alkanut aihealueeseen perehtymisvaihe sisälsi seuraavia tehtäviä:

- Kerättiin SyncML:ään liittyvää materiaalia.
- Pidettiin projektin aloituspalaveri.
- Saatiin alustava kuva projektista.
- Valittiin käytettävät työkalut ja tutustuttiin niihin.
- Tarkennettiin ja rajattiin projektiaihetta.
- Aloitettiin projektisuunnitelman laadinta.

17.2.2004 alkanut määrittelyvaihe sisältää seuraavia tapahtumia:

- Projektin tavoitteet ovat selkiintyneet.
- Vaatimusmäärittelyn laatiminen aloitettiin.
- Vaiheen tuloksena on Projektisuunnitelma.
- Sync4j-ohjelmointikokeiluja aloitettiin.
- Tarkennetaan ryhmän jäsenten vastuualueita.

10.3.2004 on vaatimusmäärittelyvaiheen tarkastuspiste, ja alkaa suunnitteluvaihe

- Sovellussuunnitelman laatiminen aloitetaan.
- Vaatimusmäärittelyä on tarkennettu.
- Käyttöliittymän suunnittelu aloitetaan.

19.3.3.2004 määrittelyvaiheen päätös

- Projektisuunnitelma ja Vaatimusmäärittely on hyväksytty.

24.3.2004 suunnitteluvaiheen tarkastuspiste, alkaa toteutusvaihe

- Sovellussuunnitelma on laadittu.
- Sovelluksen toteuttaminen alkaa.

31.3.2004 suunnitteluvaiheen päätös

7.4.2004 on toteutusvaiheen tarkistuspiste, ja päättyy aiheeseen perehtymisvaihe

- Sovellussuunnitelma on hyväksytty.
- Ryhmän jäsenet tarkastavat ohjelmakoodin.
- Projektin aiheeseen ollaan perehdytty monipuolisesti niin, että aiheesta voidaan kertoa muille projektiin kuulumattomille henkilöille.

21.4.2004 alkaa testausvaihe, jolloin

- sovelluksen valmiina olevia toimintoja testataan.

30.4.2004 päättyy toteutusvaihe, sisältäen seuraavat tapahtumat:

- Järjestelmä on toiminnallisesti valmis.
- Kaikki projektiryhmän jäsenet testaavat koko sovellusta.
- Tilaajan edustajat ja ohjaajat aloittavat sovelluksen testaamisen.
- Loppuraporttien laatiminen aloitettu.

3.5.2004 viimeistelyvaihe alkaa, jolloin

- viimeistellään dokumentit esityskuntoon ja
- viimeistellään sovellus luovutuskuntoon.

5.5.2004 testausvaiheen päätös

- Sovellusta on testattu perusteellisesti, tuloksena valmis prototyyppi.
- Sovellus on saatu projektin osalta päätökseen.

14.5.2004 projekti päättyy tulosten luovutukseen tilaajille. Tällöin

- dokumentointi on viimeistelty ja
- sovellus on valmis.
- Lisäksi tilaajan edustajat ja ohjaat hyväksyvät tulokset.

30.5.2004 on projektin ehdoton päättymispäivä.

7.3 Projektin välitavoitteet

Projektin eri vaiheille määritellyt välitavoitteet ja esittelypäivämäärät esitetään taulukossa 2.

Vaihe	Dokumentti	1. Esittelypäivämäärä
Määrittely	Projektisuunnitelma	25.2.2004
Määrittely	Vaatimusmäärittely	25.2.2004
Suunnittelu	Sovellussuunnitelma	31.3.2004
Toteutus	Testaussuunnitelma	21.4.2004
Toteutus	Ohjelmakoodi	21.4.2004
Viimeistely	Käyttöohje	5.5.2004
Viimeistely	Sovellusraportti	5.5.2004
Viimeistely	Projektiraportti	12.5.2004

Taulukko 2. Projektin välitavoitteet ja niiden esittelypäivämäärät.

8 RISKIEN ARVIOINTI JA HALLINTA

Luvussa kuvataan projektin läpiviemiseen liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja.

8.1 Aikatauluun liittyvät riskit

Suurin projektin läpivientiin liittyvä riski on mitä ilmeisemmin **sovitussa aikataulussa pysyminen**. Koska projekti toteutetaan yhden lukukauden aikana, on projektille suunnitellun aikataulun oltava kohtalaisen tiukka. Aikataulu on suunniteltava huolellisesti, jotta projekti saadaan vietyä läpi sille varatussa ajassa. Etukäteen määrätyt välitavoitteet ja

tarkastuspisteet auttavat projektin aikataulussa pysymistä. Jokaisen projektiryhmän jäsenen on omalta osaltaan huolehdittava siitä, että dokumentit ja muut vaaditut työt valmistuvat määräajassa.

8.2 Vaatimusten määrittelyyn liittyvät riskit

Vaatimusten määrittely muodostaa toisen riskitekijän. Toteutettavalta sovellukselta edellytettävät **vaatimukset tulee rajata riittävän hyvin**, jotta niiden toteuttaminen kurssin asettamissa rajoissa on mahdollista. Suhteellisen tiukasta aikataulusta ja työmäärän rajallisuudesta johtuen kaikkia ideoita, ominaisuuksia ja vaatimuksia ei välttämättä pystytä toteuttamaan tämän projektin puitteissa. Riittävän tarkka vaatimusten rajaus suunnitteluvaiheessa onkin edellytys sille, että olennaisimmat ominaisuudet pystytään myös toteuttamaan. Vaatimukset olisi myös hyvä pystyä priorisoimaan, jotta sovellus toteuttaisi ainakin välttämättömimmät ja tärkeimmät ominaisuudet.

Myös tilaajan edustajien, ohjaajien ja projektin jäsenten **eriävät näkemykset** toteutettavasta järjestelmästä tuovat mukanaan omat riskinsä. Tästä johtuen projektiryhmällä ja tilaajilla tulisi olla samanlaiset käsitykset siitä, millaista sovellusta ollaan toteuttamassa. Toteutettavan sovelluksen rakenteesta päästään yksimielisyyteen riittävällä vaatimusmäärittelyjen läpikäynnillä ja tarkentamisella sekä projektiorganisaation jäsenten välisillä keskusteluilla.

8.3 Tekniset riskit

Käytettävään tekniikkaan liittyvät riskit muodostavat kolmannen suuren riskitekijän. SyncML on tekniikkana kohtuullisen tuore, eikä siitä ole juurikaan saatavissa kattavaa materiaalia. Kalenteritietojen synkronointi on myös aiheena ryhmän jäsenille kohtalaisen tuntematon. Lisäksi tietotekniikan laitoksella ja informaatioteknologian tiedekunnassa ei juurikaan ole henkilöitä, jotka tietäisivät tarpeeksi projektin aihealueesta pystyäkseen neuvomaan kiperimmissä ongelmatilanteissa. Perusteellinen ja monipuolinen aiheeseen perehtyminen, oma-aloitteisuus ja aktiivinen tiedonhaku ennen varsinaisen sovelluksen

suunnittelua ja toteuttamista sekä niiden aikana edesauttavat projektin etenemistä ja läpivientä.

Toteutettavan sovelluksen **testiversio tulee saada valmiiksi hyvissä ajoin**, jotta testauksessa saatua palautetta ja kokemuksia voitaisiin hyödyntää sovelluksen viimeistelyssä. Sovellusta pyritään testaamaan mahdollisimman kattavasti testaussuunnitelman mukaisesti, jotta esiin tulevat ongelmat saadaan ratkaistua ennen sovelluksen luovuttamista tilaajan edustajalle.

Käytettävät työkalut ovat suurelta osin projektiryhmälle uusia, joten niihin tutustuminen vie oman aikansa. Tämä voi viivästyttää sovelluksen toteuttamisen aloittamista. Työkaluihin ja käytettävään tekniikkaan tutustuminen hyvissä ajoin ennen toteutusvaiheen aloittamista vähentää projektin viivästymisen riskiä. Lisäksi projektiryhmän jäsenet pyrkivät osallistumaan tietotekniikan laitoksen tarjoamiin monipuolisiin perehdyttämistilaisuuksiin.

8.4 Muut riskit

Muihin riskeihin kuuluvat projektin rinnalla suoritettavat muut opinnot, sairastumiset, kokemuksen puute, ryhmädynamiikka sekä odottamattomat ongelmat.

Projektiryhmän jäsenillä on projektin lisäksi meneillään **muita opintoja**, joiden suorittaminen voi viedä paljon aikaa. Tämä voi viivästyttää projektin etenemistä. Henkilökohtaisten aikataulujen ja muiden menojen osalta kukin projektiryhmän jäsen pyrkii joustamaan, jotta projekti saadaan toteutettua sovitussa aikataulussa.

Projektiryhmän jäsenen **sairastuminen tai elämäntilanteen muutos** voivat viivästyttää projektia. Sairauden tai muun äkillisen tapauksen sattuessa aikataulua pyritään joustamaan kyseessä olevan projektiryhmän jäsenen osalta. Tällöin myös muiden on kannettava hiukan suurempaa vastuuta kuitenkin siten, ettei kenenkään työmäärä kasva kohtuuttomaksi.

Projektiryhmän jäsenillä **ei ole juurikaan kokemusta** laajamittaisesta projektityöskentelystä, mikä osaltaan voi vaikeuttaa projektin läpivientä. Projektityöskentelyyn tarjotaan kuitenkin monenlaista apua ATK-tuen sekä teknisen ja vastaavan ohjaajan tahoilta.

Lisäksi **ryhmän sisäiset suhteet** saattavat kiristyä projektin edetessä hitaasti tai ryhmän kohdatessa odottamattomia ongelmia. Tällöin jokaisen projektiryhmän jäsenen on puhallettava yhteen hiileen ja toimittava yhteistyössä projektin parhaaksi ja ongelmien ratkaisemiseksi. Projektiryhmän keskinäinen vuorovaikutus, toisen kuunteleminen ja positiivinen kannustaminen auttavat ryhmän sisäisten riitojen selvittelyssä ja yhteisymmärrykseen pääsemisessä. Odottamattomien ongelmien haittavaikutuksia puolestaan voidaan lieventää ennakoimalla tulevaa tarpeeksi ajoissa. Lisäksi aikataulun on oltava suhteellisen tiukka, jotta mahdolliset odottamattomat ongelmat eivät aiheuta projektin viivästyistä.

9 DOKUMENTOINTI JA KOKOUSKÄYTÄNNÖT

Luvussa kuvataan dokumentointikäytäntöjä, dokumentointiin käytettävät työkalut sekä dokumenttien ulkoasuun liittyvät seikat. Lisäksi luvussa kuvataan projektin kokouskäytännöt. Lähdekoodin kommentoimista ja muuttujien nimeämistä sivutaan yleisellä tasolla, sillä tarkemmin aihetta käsitellään Sovellussuunnitelmassa.

9.1 Dokumentointikäytännöt

Projektin aikana laaditaan dokumentteina ainakin projekti- ja sovellussuunnitelmat, vaatimusmäärittely sekä projekti- ja sovellusraportit. Mahdollisesti laaditaan myös sovelluksen käyttöohje. Lisäksi kutakin kokousta varten laaditaan yksityiskohtainen esityslista. Jokaisessa kokouksessa käsitellyt asiat ja päätökset dokumentoidaan erilliseen pöytäkirjaan.

Projekti- ja sovellussuunnitelmat, vaatimusmäärittely sekä projekti- ja sovellusraportit laaditaan Microsoft Word -tekstinkäsittelyohjelmalla rtf-tiedostomuotoon. Dokumenttipohjana käytetään ryhmän suunnittelemaa dokumenttipohjaa. Kokousten esityslistat ja pöytäkirjat laaditaan käyttäen pohjana erillistä, muista dokumenteista eroavaa pöytäkirjapohjaa. Kaikkien dokumenttien ulkoasuun tullaan kiinnittämään erityistä

huomiota, ja jokainen dokumentti pyritään tarkastamaan huolellisesti ennen niiden toimittamista tilaajan edustajille ja ohjaajille.

Kaikki ryhmän laatimat dokumentit sekä projektin sähköpostilistalle lähetetyt viestit tulostetaan paperille ja kerätään projektikansioon, josta ne ovat helposti saatavilla. Projektin dokumentointi on myös luettavissa verkossa projektin kotisivuilla osoitteessa <http://sovellusprojektit.it.jyu.fi/kyyhky/>. Jokaisesta dokumentista tullaan tekemään rtf-muodon lisäksi myös HTML-versio. Projektin sähköpostilistalle lähetetyt sähköpostit ovat luettavissa osoitteessa <https://korppi.it.jyu.fi/list-archive/kyyhky/>.

9.2 Lähdekoodin kommentointi ja muuttujien nimeäminen

Ohjelmakoodin kommentoinnissa ja muuttujien nimeämisessä tullaan noudattamaan kahdenlaista käytäntöä. Sync4j-palvelimeen liittyvät koodit kommentoidaan käyttäen valmista Sync4j-standardia, kun taas Korppi-järjestelmään liittyviin koodeihin ja muuttujien nimeämiseen sovelletaan yleisiä Korppi-järjestelmän lähdekoodikäytänteitä.

Vaikeasti ymmärrettäviin ohjelmakoodin kohtiin lisätään koodin lukemista helpottavat kommentit. Jatkokehityksen helpottamiseksi lähdekoodi ja kommentit kirjoitetaan englanniksi. Lähdekoodin kommentointia ja muuttujien nimeämistä kuvataan yksityiskohtaisemmin Sovellussuunnitelmassa.

9.3 Kokouskäytännöt

Kyyhky-projektin kokouksissa puheenjohtajan ja sihteerin tehtäviä kierrätetään projektiryhmän jäsenten kesken siten, että jokainen esiintyy vuorollaan kummassakin toimijan roolissa. Ryhmän jäsenet toimivat kokouksissa pareittain siten, että parillisina viikkoina sihteerin ja puheenjohtajan tehtäviä hoitavat Timo Aarniovuori ja Teija Alasalmi sekä parittomina viikkoina em. tehtävien hoidosta vastaavat Jaakko Hyvärinen ja Maunu Tuomainen.

Sihteerin vastuulla on tarkkojen muistiinpanojen tekeminen sekä varsinaisen pöytäkirjan laatiminen ja puhtaaksikirjoittaminen. Puheenjohtaja valmistelee kokouksen poimimalla edellisen palaverin pöytäkirjasta olennaisimmat esille tuotavat asiat. Puheenjohtajan tulee viedä kokous sujuvasti läpi esityslistan mukaisessa järjestyksessä. Mahdollisimman pian kokouksen jälkeen sihteeri laatii pöytäkirjan, tarkistuttaa sen puheenjohtajalla tai vaihtoehtoisesti muulla ryhmän jäsenellä ja lähettää tarkastetun version projektin sähköpostilistalle.

Projektipäällikkö laatii kokouksen yksityiskohtaisen esityslistan hyvissä ajoin ja lähettää sen viimeistään vuorokautta ennen seuraavaa kokousta projektin sähköpostilistalle. Lisäksi esityslistaan liitetään edellisessä kokouksessa laadittu tehtävälista, johon on kirjattu kunkin projektiin kuuluvan seuraavat tehtävät.

Jokaisen kokouksen alussa esitetään ryhmän jäsenten ajankäyttövihkot tarkistettaviksi. Sen jälkeen tarkastetaan edellisen kokouksen pöytäkirja. Jos edelliseen pöytäkirjaan ei tarvita muutoksia, se hyväksytään sellaisenaan, muussa tapauksessa kirjataan ylös pöytäkirjaan sovitut muutokset. Seuraavaksi käydään läpi edellisessä kokouksessa laadittu tehtävälista. Tämän jälkeen käydään läpi käsiteltävät asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä. Lopuksi päätetään kokous.

10 YHTEENVETO

Kevään 2004 aikana toteutettava Kyyhky-projekti kehittää sovelluksen Korppi-järjestelmän kalenteriosion tietojen vaihtamiseen erilaisten pöytämikrojen, kämmenlaitteiden ja matkapuhelinten kalenterien kanssa. Sovelluksen avulla sähköisiä kalentereita käyttävät opiskelijat ja yliopiston henkilökuntaan kuuluvat voivat muokata, lisätä ja poistaa Korppi-järjestelmässä olevia kalenteritapahtumia henkilökohtaisesta kalenteristaan käsin. Sovelluksen avulla henkilökohtaisten kalenteritapahtumien päivitys muista sähköisistä kalentereista Korpin kalenteriin ja Korpin kalenterista henkilökohtaisiin kalentereihin onnistuu sujuvasti.

Dokumentissa on kuvattu Kyyhky-projektin taustaa, tavoitteita sekä projektin läpivientiin liittyviä keskeisimpiä seikkoja. Projektin toteuttaman sovelluksen vaatimuksia esitellään Vaatimusmäärittelyssä. Sovelluksen toteutusta puolestaan kuvataan Sovellussuunnitelmassa.

Projektin läpiviennissä on omat riskinsä, jotka on otettu huomioon myös aikataulun suunnittelussa. Projektin läpivienti on vaativaa työtä jo pelkästään siksi, että useimmilla projektin jäsenistä ei ole kokemusta suurten järjestelmien kehittämisestä. Projektiryhmänä teemme parhaamme viedäksemme projektin kunnialla läpi ja päästäksemme kaikkia osapuolia tyydyttävään lopputulokseen.

LÄHTEET

[1] Hillebrand Minna, Silván Markus, Vanhanen Antti ja Ylitalo Marko, "Koppelo-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2002.

[2] Hilpinen Toni, Koivuniemi Marko, Mäkinen Jussi ja Nurminen Miika, "Kiuru-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos 2002.

[3] Horppu Ismo, Mielityinen Markku ja Vire Markku, "Kotka-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2000.

[4] Huttunen Sami, Lamminmäki Tatu, Lappi Juha ja Pelkkikangas Eija, "Käki-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2003.

[5] Jaakkola Mia, Juutinen Sanna, Lupari Matti ja Nieminen Mikko, "Kolibri-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2001.

[6] Lesonen Minna, Pekkanen Hannu, Tawast Tuukka ja Uuksulainen Heikki, "Korppi-projektin projektikansio", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2001.

[7] Paadar Juha Pekka, "SyncML:n käyttö henkilökohtaisen tiedon synkronointiin", saatavilla WWW-muodossa <URL: <http://www.cc.jyu.fi/~ppaadar/gradu.pdf>>, pro gradu-tutkielma, Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2003.

[8] Santanen Jukka-Pekka, "Opinnäytteiden kirjoittaminen, lyhyt oppimäärä", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2000.

[9] Santanen Jukka-Pekka, "Tietotekniikan Sovellusprojektien ohje", Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos, 2004.

[10] Vahvanen Arto, "Henkilökohtainen mobiilikalenteri", saatavilla WWW-muodossa <URL: http://www.cs.uta.fi/research/theses/masters/Vahvanen_Arto.pdf> pro gradu-tutkielma, Tampereen yliopisto, tietojenkäsittelytieteiden laitos, 2002.

LIITE. AIKATAULU JANAKAAVIONA

